

# Lektionsplanering

**Årskurs:** Gymnasiet

**Ämne eller kurs:** Samhällskunskap 1a2

**Tema:** Samhällsförändringar: Teknikens roll

## Koppling till styrdokument

### Centralt innehåll

Politiska ideologier och deras koppling till samhällsbyggande och välfärdsteorier. Samhällsekonomi, till exempel ekonomiska strukturer och flöden i Sverige och internationellt. Försörjning, tillväxt och företagande, resursanvändning och resursfördelning utifrån olika förutsättningar. Mediers och informationsteknikens roll i samhället. Deras möjligheter att påverka människor och samhällsutvecklingen samt de möjligheter de ger människor att påverka. Samhällsvetenskapliga begrepp, teorier, modeller och metoder i samband med undersökningar av samhällsfrågor och samhällsförhållanden. Exempel på metoder för att samla in information är intervju, enkät och observation. Exempel på metoder för att bearbeta information är statistiska metoder, samhällsvetenskaplig textanalys, argumentationsanalys och källkritik. Presentation i olika former, till exempel debatter, debattinlägg och rapporter.

### Betygskriterium (E)

Eleven kan översiktligt redogöra för och analysera olika samhällens organisation och samhällsförhållanden samt de bakomliggande idéerna. I sin analys förklarar eleven enkla samband och drar enkla slutsatser om likheter och skillnader mellan olika samhällens organisation. Dessutom kan eleven översiktligt redogöra för de historiska förutsättningarnas betydelse och dra enkla slutsatser om hur nutida samhällsförhållanden påverkar och påverkas av individer, grupper och samhällsstrukturer. Eleven kan analysera samhällsfrågor och identifiera någon orsak och konsekvens. I analysen använder eleven med viss säkerhet samhällsvetenskapliga begrepp, teorier, modeller och metoder. Eleven diskuterar översiktligt orsaker och konsekvenser samt möjliga lösningar på samhällsfrågorna. Eleven kan ge enkla argument för sina ståndpunkter och värderar med enkla omdömen andras ståndpunkter.

[Gy11, Samhällskunskap 1a2]

## Lärarledda instruktioner

### 1. Introduktion till teknikens roll i samhällsförändringar (10 min)

- Inled med en diskussion om hur teknik har påverkat samhällets utveckling genom historien.
- Presentera exempel på viktiga tekniska innovationer.
- Ställ frågor till eleverna om deras egna erfarenheter av teknik i vardagen.
- Presentera lektionens syfte och mål.

## 2. Gruppdiskussion om positiva och negativa aspekter av teknik (15 min)

- Dela in eleverna i grupper.
- Be grupperna diskutera för- och nackdelar med teknik i samhället.
- Ge varje grupp ett specifikt område att fokusera på, till exempel kommunikation, transport eller medicin.
- Öppna för en kort sammanfattning av varje grupps insikter.

## 3. Presentation av aktuella samhällsfrågor (15 min)

- Ge exempel på aktuella samhällsfrågor som relaterar till teknik, som övervakning och dataskydd.
- Diskutera hur olika politiska ideologier ser på dessa frågor.
- Uppmana eleverna att reflektera över hur de skulle svara på dessa frågor.

## 4. Avslutande sammanfattning (10 min)

- Sammanfatta de diskussioner och insikter som kommit fram under lektionen.
- Uppmana eleverna att tänka på teknikens roll i deras egna liv och framtiden.
- Ge utrymme för sista frågor och reflektioner.

## Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Teknologiska innovationer:** Hur tekniska förändringar har påverkat samhällsutvecklingen genom tiderna.
- **Sociala medier:** Effekt av sociala medier på samhällsengagemang och kommunikation.
- **Digitalisering:** Hur digitaliseringen förändrar arbetsmarknaden och utbildning.
- **Etiska frågor:** Reflektioner kring etiska dilemman som teknik kan föra med sig.
- **Politisk påverkan:** Teknikens roll i politiska processer och beslut.

## Ordkollen

| Ord               | Förklaring                                                   | Etymologi                                                                                                  |
|-------------------|--------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Samhällsvetenskap | Studiet av samhällen och de relationer som finns i dem.      | Kommer från latin 'scientia', vilket betyder 'kunskap'.                                                    |
| Digitalisering    | Övergången från analoga processer till digitala format.      | Ursprungligen från ordet 'digitalis' som kommer från latin för 'finger' eftersom det handlar om talsystem. |
| Globalisering     | Process genom vilken världens länder blir mer sammanlänkade. | Från latin 'globalis', vilket betyder 'rund' eller 'hel'.                                                  |

## Diskussionsfrågor

- A. Hur tror ni att teknik kommer att förändra arbetsmarknaden om tio år? Vilka yrken kan försvinna eller skapas?
- B. På vilket sätt tycker ni att teknologisk övervakning kan påverka er frihet som medborgare?
- C. Hur kan vi som samhälle säkerställa att teknologiska framsteg används för allas bästa?

## Aktivitet

Som aktivitet kan eleverna delas in i mindre grupper för att genomföra en debatt kring en aktuell fråga relaterad till teknologi och samhälle. De får en vecka att förbereda sig där varje grupp får representera en specifik ståndpunkt. Under debatten ska de argumentera för sin syn och kunna bemöta motpartens argument. Det ska uppmuntra dem att använda källor för att stärka sina påståenden och att praktisera sina retoriska färdigheter.

## Exit-ticket

| Frågor                                                                 | Svar                                        |
|------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| Vilken teknisk innovation tycker du haft störst påverkan på samhället? | Exempelvis internet, smartphone, etc.       |
| Hur ser du på sociala mediers roll i dagens samhälle?                  | Positiv och negativ påverkan.               |
| Vilka risker ser du med digitalisering?                                | Integritetsfrågor, arbetslöshet, etc.       |
| Vad anser du om teknologisk övervakning?                               | En balans mellan säkerhet och frihet.       |
| Hur kan teknik bidra till demokrati?                                   | Ökad delaktighet genom sociala medier, etc. |

Vilken roll spelar utbildningssystemet i att hantera teknologiska förändringar?

Förberedelse för framtida arbeten.

Kan teknik lösa alla samhällsproblem?

Nej, men den kan bidra till lösningar.

Vilka etiska frågor väcker teknologi för dig?

Exempelvis användning av AI, etc.

## Hemuppgift

Eleverna ska välja en teknologisk innovation som de är intresserade av. De ska skriva en kort uppsats (2-3 A4-sidor) där de beskriver innovationen, dess påverkan på samhället och diskutera både positiva och negativa aspekter av denna.

## Citat

*“Teknik är för människan vad alkemi är för världen.” – Isaac Asimov, 1987*

Detta citat understryker teknikens centrala roll i att forma och förändra vår värld, vilket leder till djupare insikter om samhällsförändringar.

## Uppföljning

Uppge ett av nyckelorden så utför jag det:

- □ Word - Skapar ett dokument.
- □ PPT - Skapar en PPT.
- ➡ Nästa - Tar fram ytterligare en lektion.
- □ Hemuppgift - Utvecklar en hemuppgift för lektionen.

Tags: [Lektion](#)